

Boom, 18 augustus 2021

Aan: de Vlaamse minister van omgeving

Betreft: Bezwaarschrift inzake het beroep bij de aanvraag van de omgevingsvergunning Windproject Puurs-Sint-Amands Renewi te 2870 Puurs-Sint-Amands, Nijverheidstraat 2 (Duplicaat van 2020114857) met OMV nr 2020151988

Geachte,

Wij hebben met onze Vzw Aktiegroep Leefmilieu Rupelstreek (ALR) kennisgenomen van het beroep dat de firma RENEWI heeft ingezet tegen de weigering van de omgevingsvergunning van hierboven vernoemd dossier en willen dan ook opnieuw een bezwaar aantekenen tegen het plaatsen van de windturbine.

Op 25 december 2020 hebben wij in naam van onze Vzw Aktiegroep Leefmilieu Rupelstreek reeds een bezwaarschrift ingediend in het kader van het openbaar onderzoek in eerste aanleg. Dat bezwaar is nog steeds van kracht.

De deputatie van de provincie Antwerpen heeft de omgevingsvergunning geweigerd op 11 maart 2021, waartegen de aanvrager het georganiseerd administratief beroep heeft ingesteld bij de Vlaamse minister van omgeving.

Onze grootste zorg betreft de locatie van de aangevraagde windturbine. Deze grenst op minder dan 150 m van een pleistergebied van watervogels gelegen in een Speciale Beschermingszone (SBZ), zijnde het Habitatrictlijngebied BE2300006 "Schelde- en Durme estuarium van de Nederlandse grens tot Gent" en is tevens gelegen in de onmiddellijke nabijheid van de monding van de Rupel in de Schelde dewelke gelegen is in als Vogelrichtlijngebied BE2301235 'Durme en de middenloop van de Schelde'. De Rupel en haar oevers zijn een belangrijk pleistergebied voor watervogels waaronder Krak- en Bergeend en steltlopers. De windturbine zal dan ook een verstoring voor deze vogels teweegbrengen gezien de zeer korte afstand tussen de projectlocatie en het pleistergebied.

Het projectgebied van de windturbine bevindt zich volgens de Risicoatlas vogels-windturbines opgemaakt door het Instituut voor natuur- en bosonderzoek (<https://geo.inbo.be/windturbines/>) in een zone met risicoklasse 2. De Rupel en het Zeekanaal die langs het projectgebied lopen zijn aangeduid met risicoklasse 3, zijnde een groot gevaar. Daarenboven bevindt het projectgebied zich in het traject van bestaande slaap- en voedseltrektoute van watervogels en betreft het ook een slaaptrekplaats van grote aantallen meeuwen. Afgelopen twee jaar werd regelmatig een ooievaar met 1 of 2 jongen op het terrein van de firma Renewi opgemerkt, waaronder op het dak van hun loods en foeragerend over het terrein. De Ooievaar broedt in het nabijgelegen natuurgebied 'Broek De Naeyer' en 'Blaasveldbroek' gelegen op ca.900m te, westen van het projectgebied waar ook een broedkolonie en slaapplaats van aalscholver en blauwe reiger gelegen is. Op circa 850m afstand van de projectlocatie bevindt zich tevens een broedplaats van Slechtvalk langs het zeekanaal. De Slechtvalk wordt regelmatig al jagend in het projectgebied opgemerkt. Er is dan ook een groot gevaar tot mortaliteit van deze beschermde vogelsoorten door aanvaring met de wieken van de geplande windturbine met een diameter van 127m en een tiphoogte van 200m.

De projectlocatie bevindt zich tevens in een zone met een risicoklasse 2 voor vleermuizen volgens de Risicoatlas vleermuizen-windturbines opgemaakt door het INBO. De zone betreft een belangrijke trekzone van vleermuizen. De Rupel en haar oevers zijn aangeduid als habitatrictlijngebied met doelen voor Brandts vleermuis, Ruige dwergvleermuis, Gewone baardvleermuis, Gewone en Grijze grootoorvleermuis, Franjestaart, Meervleermuis, Rosse

vleermuis, Ruige dwergvleermuis, Kleine dwergvleermuis, Laatvlieger en Watervleermuis. Er is dan ook een groot gevaar tot mortaliteit van beschermde vleermuisensoorten door aanvaring met de wieken van de geplande windturbine met een diameter van 140m en een tiphoogte van 200m. Door de lange levensduur en het relatief klein aantal nakomelingen kunnen de effecten van bijkomende verstoring en mortaliteit, bijvoorbeeld door windturbines, gevolgen hebben voor de populaties van vleermuizen (Winkelman et al., 2008).

Uit de passende beoordeling die opgemaakt werd inzake de wettelijke verplichtingen ter bescherming van de Speciale Beschermingszone en habitatsoorten en die bijgevoegd werd aan de aanvraag van de omgevingsvergunning blijkt dat er geen gegevens inzake de aanwezigheid van vleermuizen in het projectgebied gekend zijn. Er werd tevens geen inventarisatie uitgevoerd. Dit is dan een grote tekortkoming in de passende beoordeling gezien de bescherming van de vleermuisensoorten.

Wij stellen vast dat de aanvrager van de omgevingsvergunning bij het instellen van het beroep nog steeds de impact op de natuur, waaronder op heel wat Europese beschermde soorten zoals vleermuizen, watervogels en trekvogels zwaar onderschat en geen bijkomende argumentatie aanbrengt waarbij de mogelijke impact op deze beschermde soorten wordt uitgesloten. Wij verwijzen hierbij ook naar het negatief advies van het Agentschap Natuur en Bos dat als preadvies voor de passende beoordeling werd opgemaakt. Alsook naar de studie over de effecten van windturbines op vogels en vleermuizen in Vlaanderen opgemaakt door het INBO: <https://www.vlaanderen.be/publicaties/effecten-van-windturbines-op-vogels-en-vleermuizen-in-vlaanderen>

De aanvrager heeft nog steeds nagelaten om een studie door deskundigen inzake de impact van de windturbine van 200m hoogte op deze belangrijke trekzone van vleermuizen met een risicoklasse 2, die zich op de projectlocatie bevindt, te laten uitvoeren. De Rupel- en de Scheldevallei is een belangrijke trekroute van vleermuizen tussen hun winter- (Fortengordel van Antwerpen) en hun zomerverblijven (o.a.kerkzolders), zoals de Ingekorven vleermuis, een Europees beschermde habitatsoort. Maar ook de aanwezigheid van de talrijke natuurgebieden vlakbij, die als jachtgebied van de vleermuizen fungeren, maakt dat er een groot gevaar tot mortaliteit van deze beschermde soorten aanwezig is binnen het projectgebied gezien de dagelijkse vliegbewegingen.

Ook naar de impact op de water- en trekvogels door de windturbine is geen enkele studie uitgevoerd ondanks dat het projectgebied in een zone risicoklasse 2 en de nabijgelegen Rupel- en Scheldevallei in een zone risicoklasse 3 gelegen is. Door de toename van het visbestand in de Rupel en de nabijgelegen Sigma-overstromingsgebieden zien wij steeds meer dagelijkse lokale vliegbewegingen van zeer kwetsbare en beschermde vogelsoorten zoals Ooievaar, Kleine en Grote Zilverreiger, Lepelaar, Visdief en andere sternsoorten rond en in het projectgebied, dat gelegen is in de zone tussen hun slaap- en hun foerageerplaatsen.

De Rupelvallei en de daarbij aansluitende natuurgebieden worden mee opgenomen als projectgebied voor de erkenning van het Vlaams nationaal park Rivierpark Schelde gezien haar hoge natuurwaarde en biodiversiteit. De Rupel vormt dan ook de blauwgroene verbinding tussen heel wat belangrijke vogel- en vleermuisgebieden. Een windturbine van 200m hoogte met een rotor met een diameter van 127m op minder dan 150m afstand van de Rupel hoort daar dan ook niet thuis gezien het grote gevaar tot mortaliteit van deze beschermde soorten door contact met de wieken met een diameter van 127m.

In het natuurrapport 2000 lezen wij dat er in Vlaanderen heeft veel kansen voor een rijke biodiversiteit liggen, maar dat de hoge milieudruk die kansen doorkruist:

Natuurrapport 2020 van het INBO: Ondanks de focus van het Vlaamse natuurbeleid op de implementatie van de Habitat- en de Vogelrichtlijn gaat het nog altijd niet goed met de

biodiversiteit van Europees belang in Vlaanderen. Verschillende habitats en soorten gaan erop vooruit dankzij instandhoudings- en herstelmaatregelen, maar het overgrote deel verkeert in een (zeer) ongunstige toestand en enkele habitats en soorten gaan nog altijd achteruit. De Vlaamse beleidsdoelen voor 2020 zijn niet gehaald. Om tegen 2050 voor alle habitats en soorten een goede staat van instandhouding te bereiken, is een inhaalbeweging noodzakelijk. De druk moet sneller dalen.

De impact van de mens is in Vlaanderen, in vergelijking met andere topregio's, te hoog en staat een effectief herstelbeleid in de weg. Ondanks de focus van het Vlaamse natuurbeleid op de implementatie van het Vlaamse Natura 2000-beleid en de realisatie van het Vlaams Natura 2000-programma, gaat het nog altijd niet goed met de natuur van Europees belang in Vlaanderen. Slechts een beperkt aantal habitats en soorten verkeren in een gunstige toestand. De Vlaamse doelen die voor 2020 geformuleerd waren, zijn niet gehaald. Er is wel een verbetering merkbaar: heel wat habitats en soorten gaan erop vooruit dankzij herstel- en instandhoudingsmaatregelen. Het halen van toekomstige doelen kan alleen als daadkrachtig ingezet wordt op het grootschalig herstel van de landschapsecologische processen en het versneld verlagen van de meest relevante drukfactoren en het milderen van de effecten ervan. Ook de globale trends in planten- en diersoorten op schaal Vlaanderen zijn stabiel of voorzichtig positief. Dit kan duiden op positieve effecten van een doorgedreven natuurherstel in bepaalde gebieden en het dalen van de globale milieudruk sinds 1990. Voorzichtigheid is geboden bij de interpretatie. Door de lage score in het referentiejaar is sneller een stabiele trend of lichte stijging te zien, dan in andere regio's. Een stabiele of licht positieve trend betekent dat er ook nog steeds heel wat soorten een dalende trend vertonen. Ten slotte geniet de bestaande natuur in 26 procent van Vlaanderen een of andere vorm van juridische bescherming. Het aandeel daarvan dat natuurgericht beheerd wordt, is in verhouding laag, maar blijft gestaag stijgen. Vooral de creatie van een ecologisch netwerk, door de gebieden te verbinden en verweven, laat op zich wachten.

De mens oefent, zeker in een dichtbevolkte regio als Vlaanderen, een grote druk uit op de biodiversiteit. Socio-economische, technologische en demografische trends spelen een essentiële rol in onze productie en consumptiepatronen. Die productie- en consumptiepatronen beïnvloeden op hun beurt de omgevingskwaliteit. Ze zetten een reeks mechanismen in gang die een negatieve invloed uitoefenen op de biodiversiteit en op ecologische processen.

Wat is de impact op de biodiversiteit? Versnippering heeft directe en indirecte effecten op de overleving en instandhouding van soorten en populaties. Sommige barrières die aan de basis liggen van de versnippering, zoals wegen of turbines op waterlopen, veroorzaken rechtstreekse sterfte van dieren. Daarnaast beïnvloeden de gevolgen van de versnippering, zoals kleinere habitatfragmenten, een toenemende isolatie van soorten en meer randeffecten, de omvang van populaties, de samenstelling van levensgemeenschappen en de soortenrijkdom (Chase et al., 2020; Damschen et al., 2019). Op die manier kan versnippering op middellange en lange termijn leiden tot het verdwijnen van soorten en de aantasting van ecosysteemfuncties (Figueiredo et al., 2019; Haddad et al., 2015).

Het stand still-principe houdt in dat de huidige toestand niet mag verslechteren. Dit is een overkoepelende doelstelling voor biodiversiteit, maar voor deze specifieke indicatoren is voor Vlaanderen geen specifiek doel geformuleerd.

De geplande windturbine in het projectgebied waar dus heel wat rode lijstsoorten en Europese beschermde soorten als vleermuizen en vogels zich regelmatig verplaatsen is dan ook een voorbeeld waar duidelijk een zware hypotheek op de natuurkansen in Vlaanderen wordt gelegd.

Wij vragen dan ook ons bezwaar ontvankelijk en gegrond te verklaren en het beroep en de omgevingsvergunning te weigeren overeenkomstig art. 6, art.7, art.13 en art. 14 van het Decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en art.9, art. 10, art.14 en art 24 van het Besluit van de Vlaamse regering van 15 mei 2009 met betrekking tot de soortenbescherming en soortenbeheer. En dit rekening houdende met het feit dat de Vlaamse minister van omgeving volgend jaar een globaal Vlaams biodiversiteitsplan in de lijn met het Europese op punt zal stellen om haar doelstellingen inzake het behoud en versterken van de biodiversiteit te behalen.

Wij zijn tevens van oordeel dat gezien de ligging van het projectgebied ten opzichte van de woningen aan de overzijde van de Rupel op het grondgebied van de gemeente Boom op minder dan 380m afstand, alsook voor de andere nabijgelegen woonkernen van Ruisbroek, Klein-Willebroek en Noeveren en de omvang van de windturbine in cumulatie met de andere bestaande geluidsbronnen in de onmiddellijke omgeving een te grote geluidshinder gaat veroorzaken aan de omwonenden.

Bij de theoretisch berekeningen in de geluidstudie voor de geplande windturbine werden bij de dichtste bewoning in Boom een overschrijding van 1dB(A) berekend. De bijkomende geluidstudie inzake de cumulatieve effecten met de andere windturbines verderop is ook geen geruststelling. Bij deze theoretisch berekeningen werden bij de dichtste bewoning in Boom een overschrijding van 2dB(A) bepaald. Gezien 2dB(A) een verdubbeling van de toegelaten geluidsdruk niveau inhoudt dan weet men ook dat deze overschrijding een ernstige impact zal hebben op de leefkwaliteit van de bewoners aldaar. Te meer dat men al hogere geluidsnormen hanteert dan die van toepassing zijn in een woongebied dat meer dan 500m van een industriegebied gelegen zijn. Er dient tevens rekening gehouden te worden dat een foutmarge van 3 tot 5dB(A) bij de theoretisch berekening mogelijk is zoals in de praktijk reeds aangetoond werd bij controles. Alsook dat men in het dossier vermeld dat het type van windturbine nog niet bekend is, wat dan ook geen enkele rechtszekerheid aan de bewoners biedt.

Men stelt milderende maatregelen voor om de wettelijke geluidsnormen toch te behalen, maar ook hier is er geen rechtszekerheid dat deze milderende maatregelen het beoogde resultaat zullen behalen, alsook dat deze ten alle tijden zullen toegepast worden.

Bij de geluidsmetingen inzake de cumulatieve effecten stellen wij tevens vast dat er geen berekeningen werden gedaan bij de aanwezige bewoning op meer dan 500m van industriegebied zoals bijvoorbeeld de woonkern van Noeveren. Gezien geluidsgolven zich ver kunnen verplaatsen via het wateroppervlak van de Rupel is het dan ook aannemelijk dat de strengere geluidsnormen van 39 dB(A) aldaar zwaar overschreden zullen worden gezien er bij de meting op de verste punten IP21, IP20 en IP18 respectievelijk al waarden van 42dB(A), 40dB(A) en 44dB(A) berekend werden. De bijkomende geluidstudie inzake de cumulatieve effecten die bij het beroep werd toegevoegd is dan ook onvolledig en geeft geen rechtszekerheid naar alle bewoners in de omgeving.

Wetende dat geluidshinder de grootste bron van ergernis en klachten bij windturbines vormt dient alle voorzichtigheid vanuit het openbaar bestuur in acht genomen te worden, zijnde het voorzorgsprincipe. Een gezonde leefomgeving voor de buurtbewoners is van zeer groot belang en is ook een grondwettelijk recht. Mogelijks worden de geluidsnormen voor woongebieden ook nog verstrengd gezien er na een gelijkaardige procedure in Wallonië ook voor Vlaanderen een rechtzaak loopt bij het Europees Hof van Justitie. Dit terwijl Wallonië reeds veroordeeld werd om hun geluidsnormen te herzien via een plan MER met openbaar onderzoek.

Wetende dat er gezondheidseffecten voor de omwonenden kunnen ontstaan door de geluidshinder van windturbines zoals uit een recent rapport van de Wereldgezondheidsorganisatie d.d. 2018 blijkt, alsook uit andere medische studies.

Wij vragen wij dan ook ons bezwaar ontvankelijk en gegrond te verklaren en het beroep en de omgevingsvergunning te weigeren.

Wij verwijzen in het kader van onze belangen in dit dossier naar het maatschappelijk doel van onze Vzw Aktiegroep Leefmilieu Rupelstreek met ondernemingsnummer 0414.287.790, gevestigd te 2850 Boom, Noeveren 261 en voegen onze statuten in bijlage toe aan dit bezwaarschrift:

Onze doelstelling omvat:

De vereniging heeft als belangeloze doelstelling: het behoud, de bescherming en verbetering van het menselijk en natuurlijk leefmilieu, in de breedste zin van het woord, en op alle gebied, kaderend in een sociaal rechtvaardige duurzame ontwikkeling van de samenleving, waarbij voldaan wordt aan de behoeften van de huidige generatie, zonder dat daarbij de behoeften van de volgende generaties in het gedrang komen. Daarbij wordt gestreefd naar een menswaardiger en leefbare samenleving op alle vlakken van de maatschappij.

Deze doelstelling omvat:

- Biodiversiteit: het behoud, het herstel, de ontwikkeling en het beheer van de biodiversiteit, natuur en natuurwaarden;
- Open ruimte en erfgoed: het behoud, het herstel, de ontwikkeling en het beheer van open ruimte, landschappen, monumenten, cultureel en industrieel erfgoed, en stedenschoon;
- Productie en consumptiepatronen: een verantwoord en efficiënt gebruik van natuurlijke rijkdommen, ruimte en energiebronnen;
- Woonkwaliteit en bescherming van de gezondheid van de mens: het behoud, het herstel, de ontwikkeling en het beheer van het stedelijk leefmilieu en van een leefbare woonomgeving. Dit impliceert het beperken van alle vormen van milieuhinder, waaronder geluidshinder, verkeersoverlast, geurhinder, lichthinder, ... en het doel om bij te dragen tot een dynamisch bos- en groenbeleid: het behoud, de bescherming, uitbreiding, duurzaam beheer en verbetering van bos en natuur;
- Milieukwaliteit: het bereiken van een algemene basismilieukwaliteit voor de milieu-compartimenten water, bodem en lucht en het bereiken van een bijzondere milieukwaliteit in specifieke omstandigheden of gebieden;
- Voorzorgsbeginsel: het bereiken van een beleid dat berust op o.a. het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden en het beginsel dat de vervuiler betaalt;
- Participatie van burgers: het bereiken van een beleid dat gestoeld is op een volwaardige participatie van burgers en milieuverenigingen en dat de toegang tot het gerecht voor dezen garandeert.

De werking van deze vzw kan betrekking hebben op lokaal, gemeentelijk, regionaal, provinciaal, federaal, Europees of internationaal valk, indien de activiteiten op deze niveaus een impact hebben op de kwaliteit van bos en natuur van het Vlaams gewestelijk niveau of ze een precedent - of voorbeeldwaarden hebben, voor de bescherming en verbetering ervan op Vlaams gewestelijk niveau.

Hoogachtend,

Namens de Vzw Aktiegroep Leefmilieu Rupelstreek, als lid van de raad van bestuur
Ondernemingsnummer 0414.287.790
Noeveren 261
2850 Boom

Paul Segers
Vinkenlaan 12
2880 Bornem